

Fakta o klimatu - ČR

- Nové informace a fakta o klimatu v ČR
- Zdroje:

www.faktaoklimatu.cz

<https://learning-corner.learning.europa.eu>

Využití: OŽP a Odp (třídy E3, E4, R1)

Autor: Jan Kolek

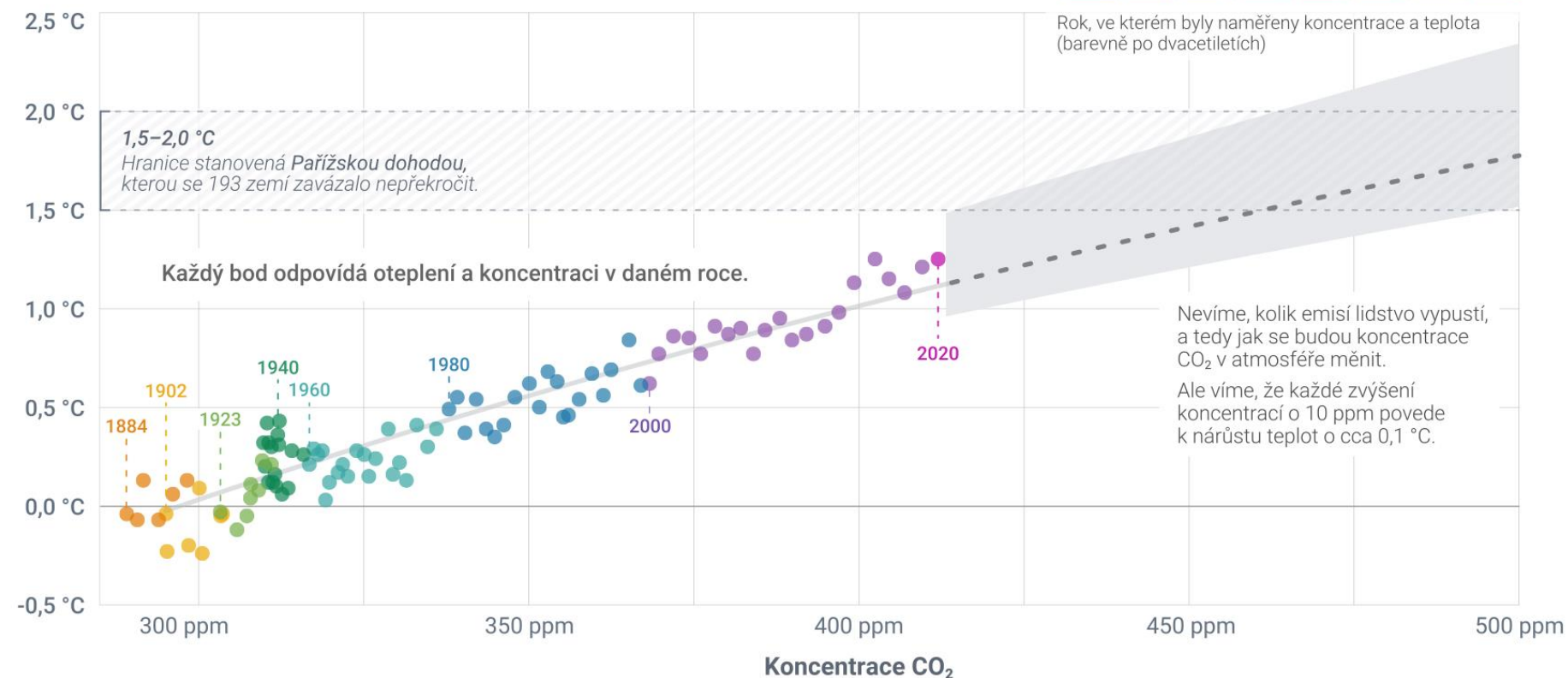
SOUVISLOST KONCENTRACE CO₂ A GLOBÁLNÍHO OTEPLOVÁNÍ

Čím vyšší jsou koncentrace CO₂ v atmosféře, tím vyšší je teplota planety.

Jak vysoké koncentrace CO₂ v atmosféře budou, záleží na tom, kolik emisí lidstvo vypustí.

Oteplení

oproti období 1850–1900

Koncentrace CO₂ se měří v ppm (parts per million, tedy počet částic na milion). Koncentrace 400 ppm CO₂ znamená, že v jednom milionu molekul vzduchu je 400 molekul CO₂. Oxid uhličitý (CO₂) přispívá ke globálnímu oteplování ze všech skleníkových plynů nejvýrazněji. Skleníkový efekt se zesiluje a CO₂ odpovídá za 70 % tohoto zesílení.

Běžně se argumentuje, že pozorovaný nárůst začal okolo roku 1800, tedy v době rozmachu parních strojů. Máme ale mnohem pádnější důkazy:

1. V dnešní době **lidstvo ročně spaluje 8 miliard tun uhlí a podobná množství ropy a zemního plynu**. Nárůst koncentrací CO₂ odpovídá spalování takového množství fosilních paliv.

2. Od roku 1988 **měří vědci koncentrace O₂ a pozorují pokles, který odpovídá směšovacím poměrům v reakci hoření**. To potvrzuje, že nárůst koncentrací CO₂ je skutečně způsoben spalováním.

3. Nejpřesvědčivější důkazy vychází z měření izotopových stop uhlíku. Různé zdroje uhlíku obsahují různá množství izotopů ¹³C a ¹⁴C. Oxid uhličitý v atmosféře je smíchaný z těchto zdrojů a jeho podrobnou analýzou lze zjistit, že současné narůstající koncentrace CO₂ přesně odpovídají množství spalovaných fosilních paliv. Měření ukazují, že přírodní zdroje, jako výbuchy sopek nebo lesní požáry k nárůstu koncentrací CO₂ dlouhodobě nepřispívají.

UHELNÝ PHASE-OUT VE STÁTECH EU

Čtvrtina světových emisí CO₂ vzniká v uhelných elektrárnách. Země EU plánují tzv. uhelný phase-out, náhradu uhlí v energetice čistšími zdroji. Tyto plány srovnáváme s jejich výrobou elektřiny z uhlí.

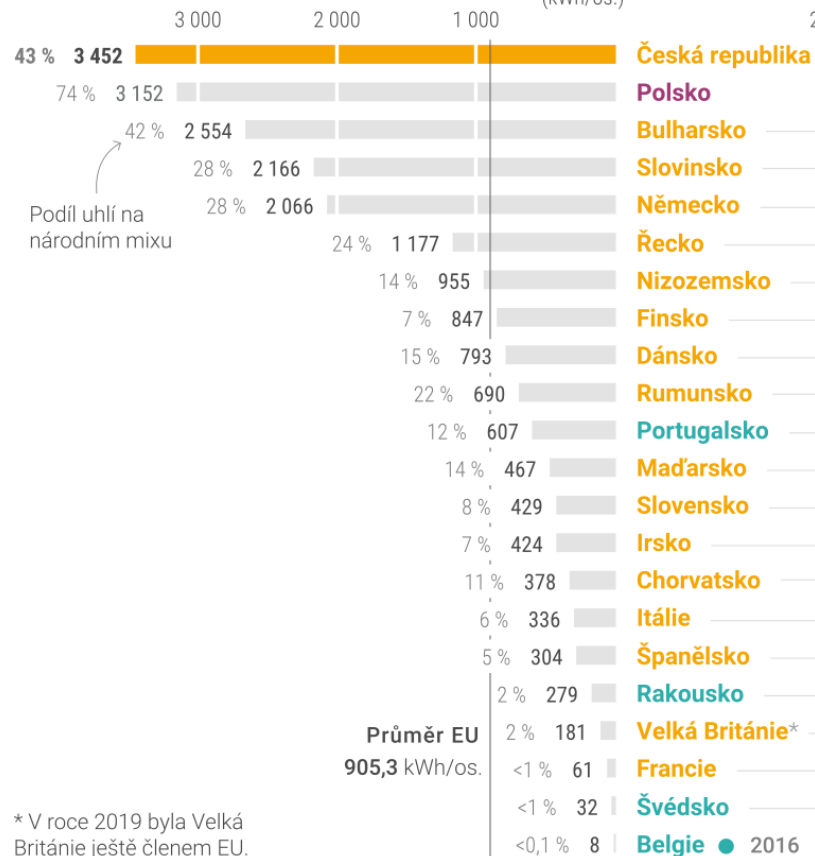
■ Chybí oficiální diskuze o termínu

■ Termín stanoven

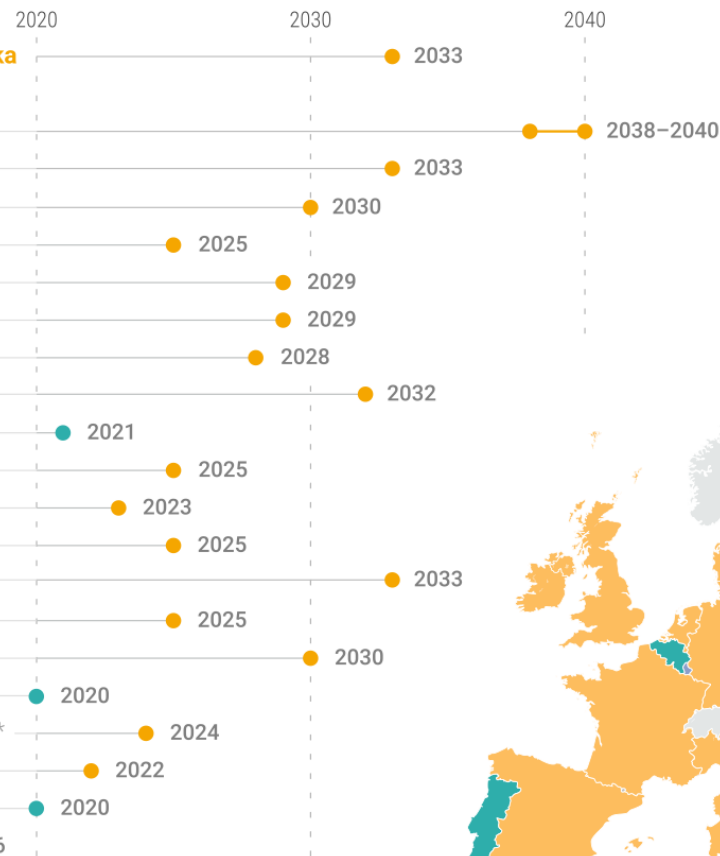
■ Phase-out dokončen

■ Zanedbatelná uhelná kapacita

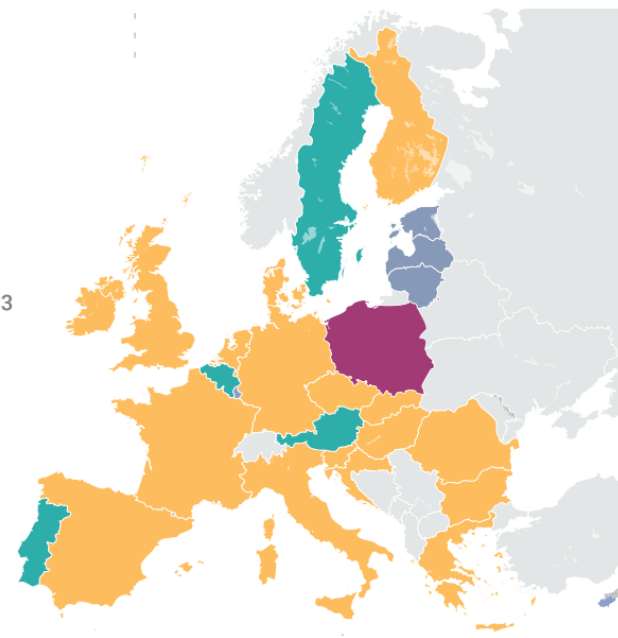
VÝROBA ELEKTŘINY Z UHLÍ NA OSOBU V ROCE 2019
(kWh/os.)

PLÁNOVANÝ TERMÍN PRO UHELNÝ PHASE-OUT

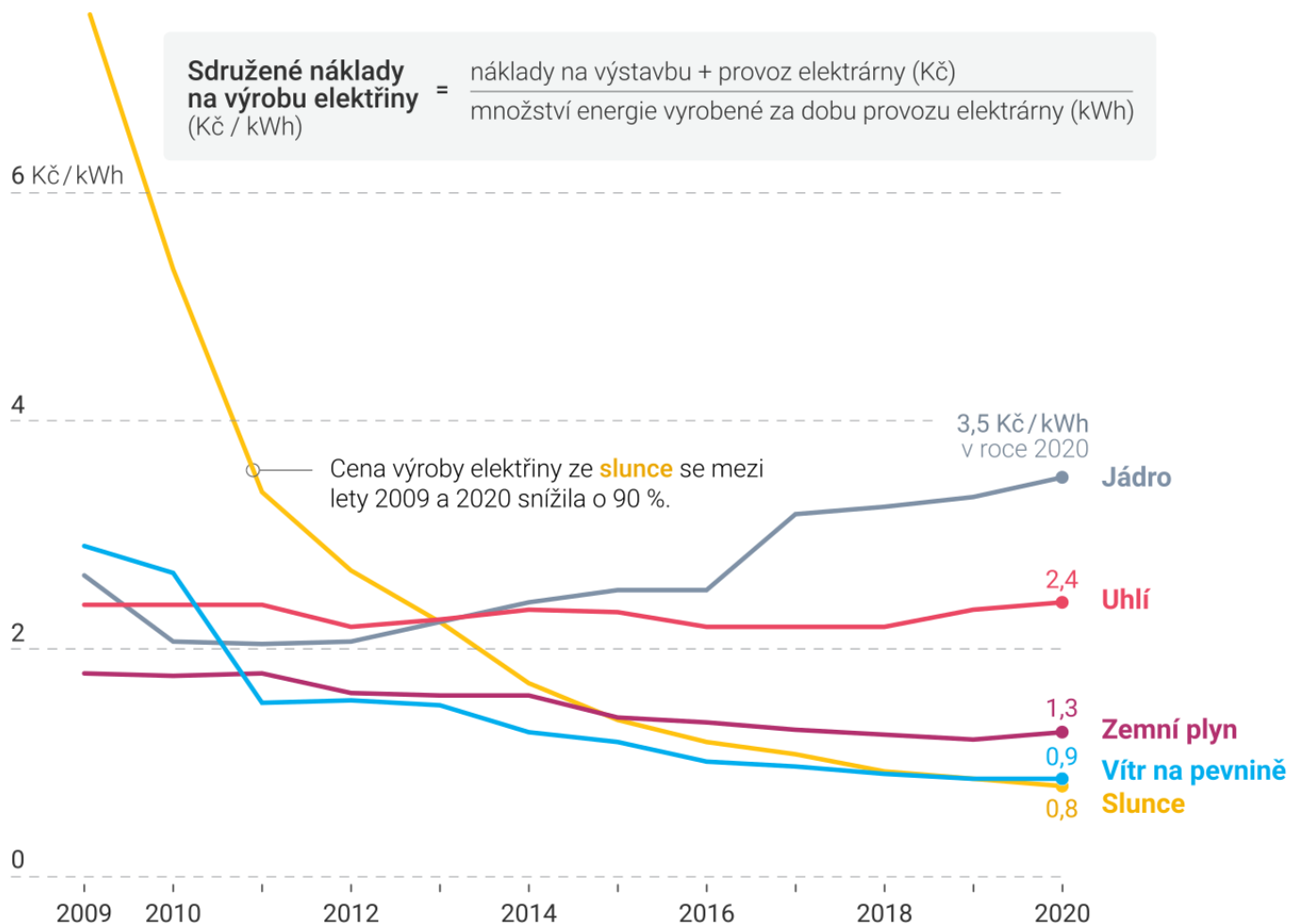
Kypr
Litva
Lotyšsko
Lucembursko
Malta
Estonsko

* V roce 2019 byla Velká Británie ještě členem EU.

VÝVOJ SVĚTOVÝCH CEN ELEKTŘINY PODLE ZDROJŮ

Ceny výroby elektřiny ze slunce a větru v poslední dekádě výrazně klesly a dnes tyto obnovitelné zdroje energie patří ve světě mezi nejlevnější.

Proč ceny elektřiny ze solárních a větrných elektráren klesají?

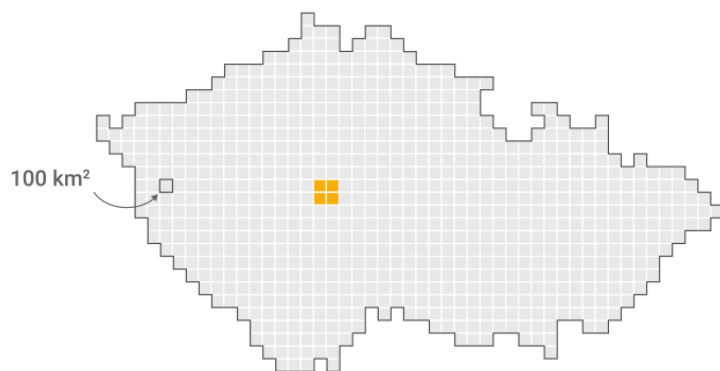
- **Technologie** výroby solárních panelů a větrných elektráren za poslední dekádu **výrazně vypsela**.
- Využívání větrných a solárních elektráren ve větším měřítku přináší výhody v podobě **úspor z rozsahu**.
- Růst odvětví obnovitelných zdrojů láká další a další společnosti. **Větší konkurence snižuje cenu**.
- S rozšířením větrných a solárních elektráren **klesají rizika spojená s investicí** do stavby těchto zdrojů

ÚZEMNÍ STOPA ELEKTŘINY ZE SLUNCE, VĚTRU A BIOMASY

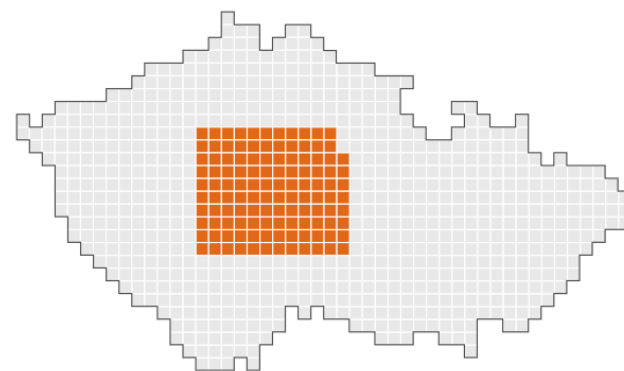
Jak velké území v ČR by bylo potřeba na výrobu **25 TWh elektřiny ročně?**

↪ Zhruba 40 % současné spotřeby v Česku

V případě **slunce (fotovoltaiky)**
by šlo o **0,5 % rozlohy ČR**

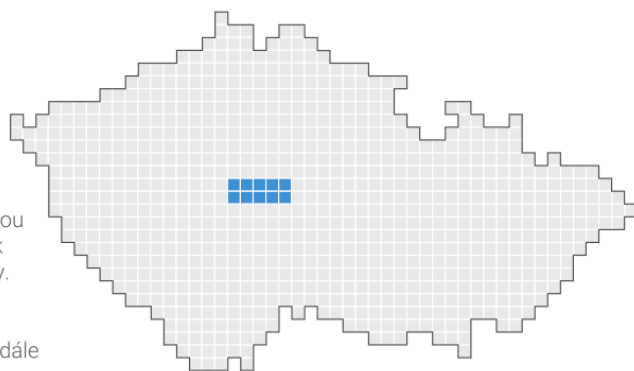
Biomasa (rychle rostoucí dřeviny)
15 % rozlohy ČR

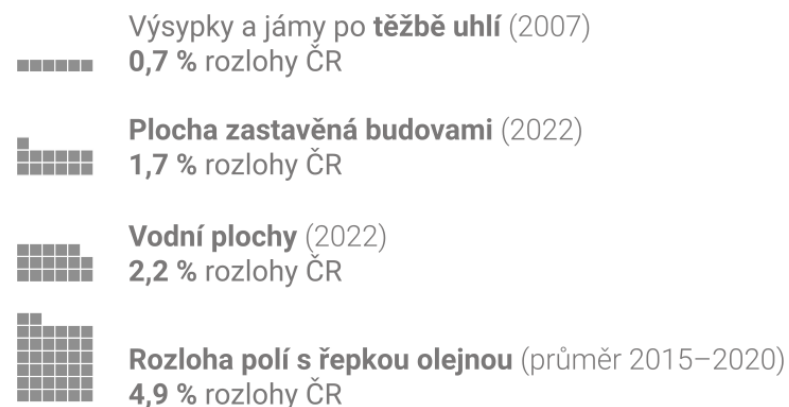
Vítr (parky větrných elektráren)
1,3 % rozlohy ČR

Samotné podstavy věží
a přístupové cesty zaberou
jen zanedbatelný zlomek
zemědělské či lesní půdy.
Zde uvedená plocha
zahrnuje i prostor mezi
věžemi, který ovšem lze dále
hospodářsky využívat.

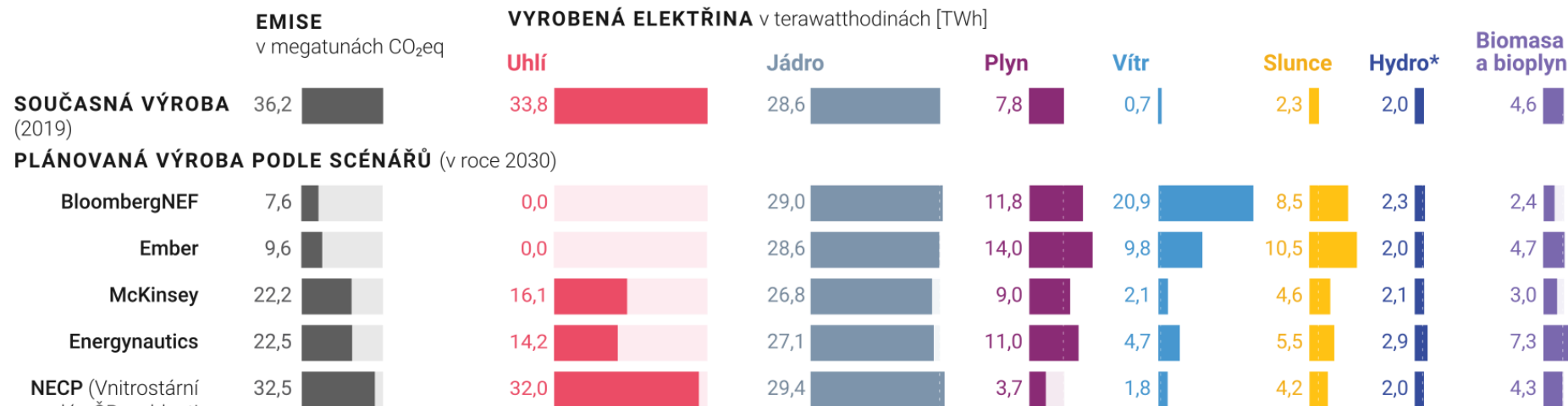

PRO SROVNÁNÍ

SROVNÁNÍ SCÉNÁŘŮ TRANSFORMACE ELEKTROENERGETIKY ČR

Výroba elektřiny v roce 2030 a vybrané aspekty scénářů

* Bez přečerpávacích elektráren

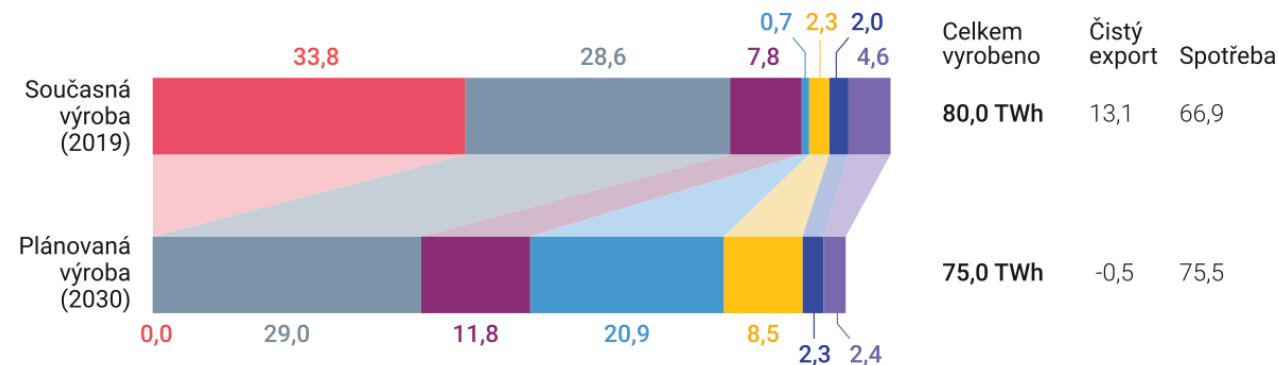
	Jak scénář řeší malou výrobu ze slunce a větru při špatném počasí?	Uvažuje pro ČR baterie nebo skladování do vodíku?	Modeluje trh s elektřinou včetně ceny emisních povolenek?	Jak modeluje přenosovou soustavu?	Věnuje se scénář i výrobě tepla?
BloombergNEF	plyn, hydro	NE	ANO (s tržní optimalizací investic)	ze studie není zřejmé	NE
Ember	plyn, hydro	BATERIE (pouze v alternativním scénáři)	ANO (s tržní optimalizací investic jen v ČR)	pouze agregovanou evropskou soustavu, v rozlišení 1 h	ANO
McKinsey	uhlí, plyn, hydro	NE	ANO (s tržní optimalizací investic)	pouze přeshraniční toky	ANO
Energynautics	plyn, hydro	NE	NE	evropskou i českou , v rozlišení 1 h (počasí po 15 min)	NE
NECP	uhlí, plyn, hydro	NE	Uvádí ceny elektřiny i povolenek , není zřejmý mechanismus výpočtu	ze studie není zřejmé	ANO (včetně energetické účinnosti budov a dalších parametrů)

BLOOMBERGNEF: SCÉNÁŘ TRANSFORMACE ELEKTROENERGETIKY ČR

Model do roku 2030 se zaměřením na minimální náklady

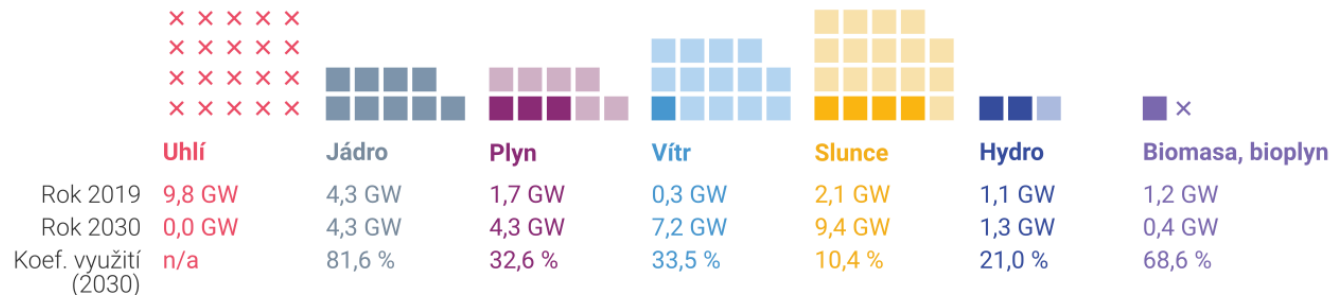
■ Uhlí ■ Jádno ■ Plyn ■ Vítr ■ Slunce ■ Hydro* ■ Biomasa, bioplyn

VYROBENÁ ELEKTŘINA v terawatthodinách [TWh]

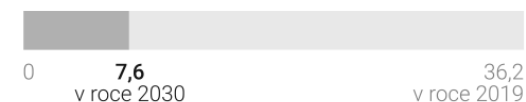

POROVNÁNÍ INSTALOVANÉHO VÝKONU v gigawatech [GW]

■ 2019 Stávající   1x ■ = 500 megawattů instalovaného výkonu
 ■ 2030 K vybudování
 x 2030 K odstavení

EMISE Z VÝROBY ELEKTŘINY v Mt CO₂eq**

O SCÉNÁŘI

Tento scénář zpracovala v roce 2020 mezinárodní konzultační firma BloombergNEF, která se zaměřuje na analýzy a výzkum mimo jiné v oblasti čisté energetiky. Zabývá se možnostmi transformace energetiky v Česku, Polsku, Bulharsku a Rumunsku – státech, které jsou v Evropě na uhlí nejvíce závislé a dosud nemají plán jeho odstavení. Tato studie předpokládá cíl 55% snížení emisí v EU a očekává značný růst cen emisních povolenek. Jde o rozšíření dřívější studie, která pracovala s původním 40% cílem.

Scénář podrobně řeší modelování ceny nových instalací a provozu elektráren v průběhu let 2020–2030, odklon od výroby elektřiny z uhlí je v tomto modelu důsledkem rostoucí ceny emisních povolenek a cenové konkurence výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. Vývoj instalovaného výkonu a výrobu elektřiny řeší po jednotlivých letech.

Hlavní závěr modelu je, že do roku 2027 vytlačí čistě ekonomické tlaky všechny české uhelné elektrárny z trhu.

INVESTICE

17 miliard € na výstavbu nových zdrojů elektřiny. Investice do infrastruktury ani investice do střešní fotovoltaiky studie nemodeluje.

MODEL

New energy outlook 2020, vlastní model společnosti BloombergNEF.

* Bez přečerpávacích elektráren

** Podle výpočtu Fakta o klimatu

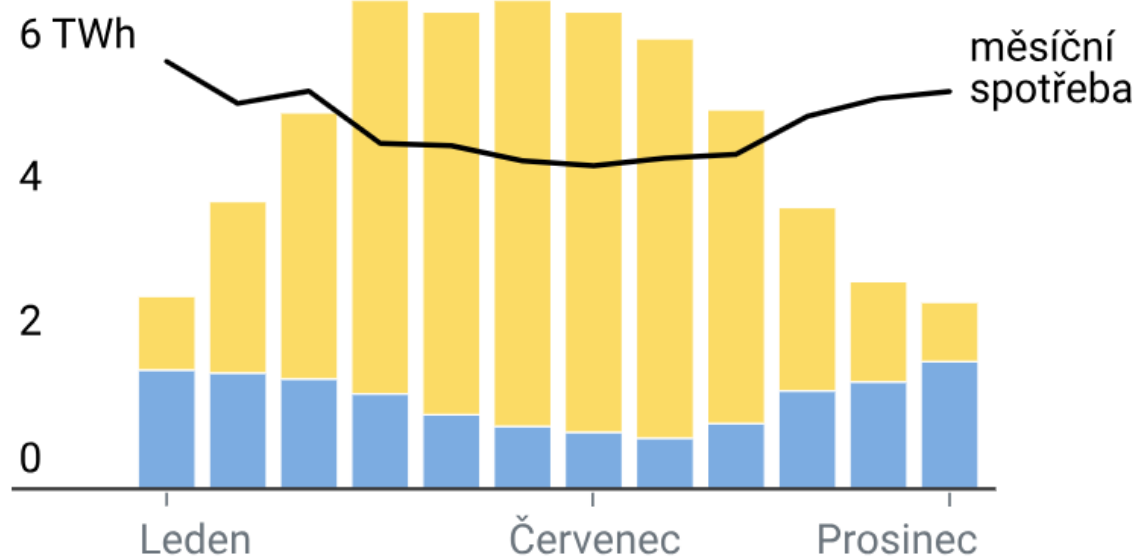

V ČR potřebujeme zásadně posílit využívání větrných zdrojů.

■ Solární elektrárny   ■ Větrné elektrárny   ~ Spotřeba

PŘEVAHA SLUNCE

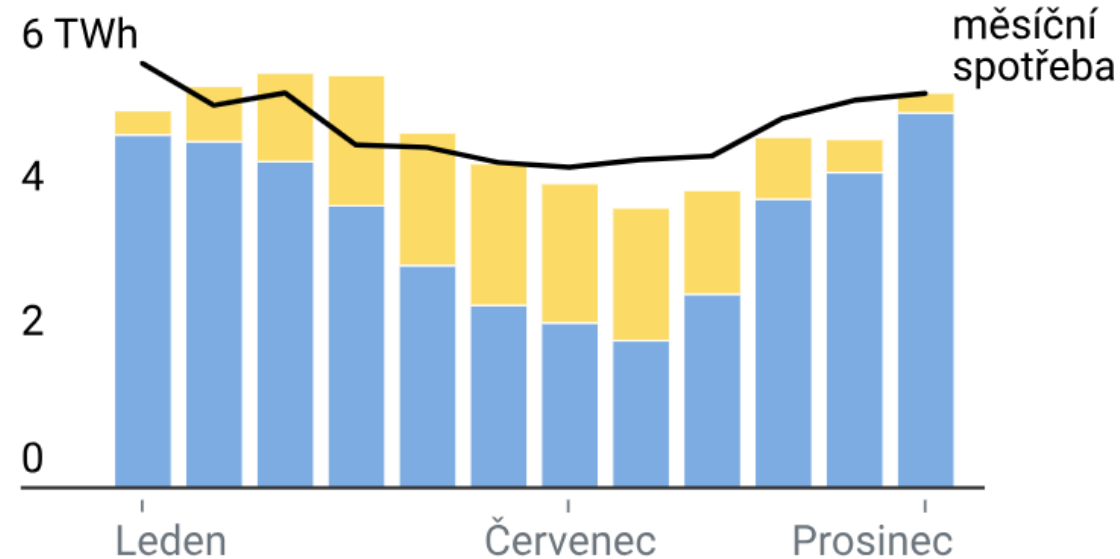
Vyžaduje sezónní akumulaci

15 TWh z větru a 45 TWh ze slunce

PŘEVAHA VĚTRU

Výroba zhruba odpovídá spotřebě

45 TWh z větru a 15 TWh ze slunce